

Den Haag, 10 april 2020

Geachte minister-president Rutte,

Betreft: humanitaire hulp voor vluchtelingen op Aruba en Curaçao, en op de Griekse eilanden

We roepen de regering op om de humanitaire crises op de ABC-eilanden en op de Griekse eilanden, nog verergerd door de coronacrisis, zo snel mogelijk aan te pakken. Het gaat hier om twee humanitaire crises waarvoor de regering medeverantwoordelijkheid draagt.

De opvang van vluchtelingen en migranten op de Griekse eilanden en op de ABC-eilanden in het Caribische gebied schiet zwaar tekort. Zozeer zelfs, dat er mensonterende en zelfs levensbedreigende situaties ontstaan die leiden tot nieuwe crises. De verspreiding van het coronavirus heeft de urgentie alleen maar vergroot. In een van de Griekse kampen op het vasteland is al sprake van [20 besmettingen](#).

In beide gevallen heeft de Nederlandse regering een bijzondere verantwoordelijkheid: als Europees lidstaat deelt het verantwoordelijkheid binnen de Europese Unie, en het draagt gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen het Koninkrijk. Het niet nakomen van die verantwoordelijkheden is niet alleen in strijd met internationale afspraken en het Koninkrijkstatuut, maar schaadt ook onze vooraanstaande positie op het gebied van mensenrechten en internationaal recht.

1. Aruba en Curaçao

Zowel op Curaçao als Aruba verblijven naar schatting 15.000 tot 25.000 Venezolanen die de crisis in hun land zijn ontvlucht. Dat zijn grote aantallen op een lokale bevolking van respectievelijk 169.000 en 115.000 inwoners. Zij bevinden zich veelal in erbarmelijke en onbeschermd omstandigheden. De humanitaire uitdagingen voor met name Aruba en Curaçao zijn enorm, en mensenrechten staan steeds meer onder druk.

In de eerste plaats verdienen Curaçao en Aruba lof voor deze ruimhartige gastvrijheid. Maar de daaraan verbonden uitdagingen vragen om onderlinge solidariteit en ondersteuning. Denk daarbij aan toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, huisvesting en voedsel, en vervolgens ook om werk en inkomen. Veel Venezolanen proberen te overleven door zich schuil te houden voor autoriteiten. Ze zijn erg kwetsbaar voor uitbuiting, prostitutie (zgn. 'trago meisjes' die in bars werken) en mensenhandel. Het is van groot belang dat deze mensen een vluchtelingen- dan wel een tijdelijke beschermingsstatus krijgen op humanitaire gronden. Dit betekent een tijdelijke verblijfstatus zolang het conflict en de crisis in Venezuela voortduren.

Deze situatie vraagt vervolgens om een snel en gezamenlijk ingrijpen van de landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Het vorig jaar door het kabinet beschikbaar gestelde budget van bijna € 24 miljoen had een eerste belangrijke stap kunnen zijn - indien dit bedrag gebruikt zou worden om de ergste noden te lenigen. Dat is nauwelijks gebeurd.

Wij vragen de regering daarom om deze gelden opnieuw te verdelen en beschikbaar te maken voor humanitaire hulpverlening.

Die humanitaire hulp omvat onder andere voedselverstrekking, gezondheidszorg, hulp bij taal en integratie, tijdelijke werkvergunningen en toegang tot de arbeidsmarkt. Met speciale aandacht voor medische zorg voor vrouwen en meisjes, en onderwijs voor kinderen en jongeren. Dat is geheel in overeenstemming met doel 15 van het *Global Compact for Migration* dat door Nederland in 2018 is onderschreven.

Kortom, geen detentie en repressie maar opvang van mensen in nood. Dit is in lijn met het integraal migratiebeleid dat is opgesteld om 'opvang in de regio' te verzorgen, ook nu de regio het eigen Koninkrijk betreft. Deze steun past bij de rol die Nederland wil spelen in het waarborgen van mensenrechten, rechtszekerheid en deugdelijkheid van bestuur (in artikel 43 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden).

De coronacrisis heeft de situatie op de ABC-eilanden verder verslechterd. Stringente preventiemaatregelen hebben het toerisme en daarmee de economie grotendeels platgelegd. Dit heeft er ook voor gezorgd dat de inkomsten van ongedocumenteerden, die vooral op de informele economie zijn gebaseerd, grotendeels zijn weggevallen. Zij hebben tekort aan voedsel en medicijnen. De druk op de overheidsfinanciën is enorm. De overheden van [Aruba](#) en [Curaçao](#) hebben noodhulp en begrotingssteun aangevraagd, bovenop de al genoemde € 24 miljoen. Ondanks steun daarvoor vanuit de Tweede Kamer heeft de regering nog geen besluit genomen.

Het is van belang dat deze hulp snel wordt geboden. De hulp moet niet enkel ten goede komen aan bedrijven maar ook aan de armste en meest kwetsbare mensen. De tienduizenden Venezolaanse vluchtelingen behoren zeker tot die groep. Bij het opzetten en uitvoeren van die hulp zien we graag een duidelijke rol- en taakverdeling tussen lokale overheid, de Koninkrijkspartners en betrokken maatschappelijke organisaties.

2. De Griekse eilanden

Op de Griekse eilanden is de situatie zo mogelijk nog erger. Zo'n 42.000 mensen, onder wie veel kwetsbare vrouwen en kinderen, zitten in slechte hygiënische omstandigheden opeengepakt kampen waar plek was voorzien voor 6000 mensen. Zonder warm water zonder medische zorg. Op sommige plekken in het Moria kamp is er maar één kraan voor 1300 mensen, en is er geen zeep om de handen te wassen. Vluchtelingen staan urenlang in de rij voor een maaltijd. Tentjes staan in de modder, tussen het open riool en het vuilnis. Cruciale preventiemaatregelen, zoals thuisblijven, fysiek afstand houden en regelmatig handen wassen zijn in deze barre omstandigheden een onmogelijke opgave.

Hoge commissaris voor de vluchtelingen [Filippo Grandi](#) noemde de omstandigheden in de kampen eind februari, nog vóór de coronacrisis, al 'shocking en shameful'. De situatie is inmiddels nog rampzaliger. De humanitaire hulp om de situatie op de eilanden te verbeteren komt onvoldoende van de grond. Daarom moeten de vluchtelingen op de eilanden zo snel mogelijk worden overgebracht naar veilige, humane en hygiënische opvang, met voldoende medische zorg.

Dit is een Europees probleem dat Griekenland niet alleen kan oplossen. Er is, naast financiële middelen, óók solidariteit nodig van andere EU-lidstaten voor het opvangen van vluchtelingen. Er ligt nu een Europees voorstel op tafel om tenminste 1600 alleenstaande kinderen over te nemen vanwege hun uiterst kwetsbare positie in de kampen. Verschillende EU lidstaten (Duitsland, Finland, Frankrijk, Portugal, Luxemburg, Ierland, Bulgarije, Kroatië en België) hebben inmiddels aangegeven dat zij een deel van deze kinderen willen overnemen. Het EU voorzitterschap spreekt inmiddels over 2200 kinderen die moeten worden opgevangen. Het is nu aan Nederland om ook haar evenredige bijdrage te leveren, zodat al deze kinderen zo snel mogelijk zullen zijn geëvacueerd.

De afgelopen dagen zijn de oproepen tot evacuatie steeds indringender geworden, bijvoorbeeld door Nederlandse artsen die op Lesbos werken. Hun oproep [#SOSMoria](#) is in korte tijd door duizenden artsen in heel Europa ondersteund. [Maatschappelijke organisaties](#) hebben na het eerste bericht van een coronabesmetting op Lesbos, en onder vluchtelingen op de het Griekse vasteland, via statements en petitie

hun grote zorgen kenbaar gemaakt. Het [Europees Parlement](#) en de Europese Commissie dringen eveneens aan op snelle evacuatie en relocatie. Beide komen met voorstellen om dat snel en goed te doen, zoals medische checks, quarantainemaatregelen en humanitaire vrijstellingen voor inreizen. Juist tijdens de coronapandemie moeten EU-lidstaten solidair zijn en hun volledige steun verlenen bij de evacuatie, relocatie en van asielzoekers op de Griekse eilanden en de verstrekking van medische zorg. Zonder solidariteit van de EU- lidstaten kan Griekenland onmogelijk tienduizenden mensen in acute nood in veiligheid te brengen. In Nederland spreekt een groeiend aantal gemeenten zich bij monde van burgemeester, college en/of gemeenteraad zich uit vóór het overnemen van alleenstaande kinderen. Het zijn er inmiddels meer dan 30.

We roepen de regering op om zich in te zetten voor de opvang van ten minste 500 van de meest kwetsbare kinderen in Nederland. Daarnaast roepen we op tot versnelde humanitaire hulpverlening zodat de achterblijvers toegang krijgen tot medische en andere noodhulp.

Er is geen tijd te verliezen!

Hoogachtend,

Cordaid (vluchtelingen@cordaid.org), ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, CARE NL, COC Nederland, Comité 21 maart, Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie, De Goede Zaak, EMCEMO, Foundation Max van der Stoel, Gemeenschap van Sant'Egidio, Humanistisch Verbond, INLIA, Jonge Democraten, Jonge Socialisten in de PvdA, Justice and Peace Nederland, platform Rotterdam verwelkomt vluchtelingen, Raad van Kerken Amsterdam, REFUGE, Save the Children, Stichting Omzo/vluchtelingenwerk Pauluskerk Rotterdam, Stichting Stem op een Vrouw, STEK Den Haag, Stop Wapenhandel, TEAR, Terre des Hommes, Vastenactie, Ingrid Boas/Wageningen Universiteit, Jeroen Doomernik/ Universiteit van Amsterdam, Halleh Ghorashi/ Vrije Universiteit, mr dr Carolus Grütters/ Radboud Universiteit, Thea Hilhorst/ ISS, Helen Hintjens/ ISS, Henk van Houtum/ Radboud Universiteit, Bram Jansen/ Wageningen Universiteit, Saskia Keuzenkamp/ Vrije Universiteit, Zsuzsa Kovács/ Vrije Universiteit Amsterdam – Movisie, Janwillem Liebrand/ Utrecht Universiteit, Maggi Leung/ Utrecht University, Stacey Mac Donald/ KITLV Leiden - Mac & Field, Iris Poelen/ Radboud Universiteit, Dr. Joris Schapendonk/ Radboud University, Giulia Sinatti/ Vrije Universiteit Amsterdam, Dr. Lothar Smith/ Radboud Universiteit, Dr. Tobias Stark/ Universiteit Utrecht, Marjoleine Zieck/ Universiteit van Amsterdam, Peter W.A. Bas-Backer, Fred Claasen, Geert van Dartel/ Voorzitter Raad van Kerken in Nederland, Trix Engelen, Ben Goossens, Hilda en Andre van den Hanenburg, Marjan Hendriks, Cynthia van der Hoogte, H.F.M. Huijmans/ Werkgroep Diaconie Dominicusgemeente Amsterdam, Paula Irik, Ellen Janssen, Brit de Jong, Hanja Klein Ikkink, Maarten Koenen, Madi Kolpa, Els van Lieshout, Alicia Malkiewicz, Co van Melle/ arts, Juut Meijer/ Pastor, Ton van Naerssen, Celeste Neelen, Ingrid Neelen, Mieke van Overbeek, Marian Pater, Marieke Prins, Nanda Rietmeijer, Olaf Stomp, Gerard Oosterholt, Elena Ponzoni, Marieke Sillevius Smitt/ Predikante, S. Toksöz, HWR van den Wall Bake, Joost en Monique de Witte-van den Haak, en Frans Zoer/ Taakgroep Vluchtelingen Raad van Kerken Amsterdam.

cc. Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, R. Knops

cc. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, A. Broekers-Knol

cc. Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, S. Kaag